

Жигитликни, намыслылыккыны эмда халаллыккыны юсюнден хапарлайды фильм

Москва Кинора ара юйюнде «Черекс-фильм» компанияны директору, кинорежиссер Аскарбий Нагалевни «Подвиг милооордия» деген документли фильми биринчи керге кертюлгөндү. Ол XX өмюрдө чойотюлгөн, башха миллеттен да холжостну заманарында этген адамлык жигитликтерини бла жигитликтерин юсюнден хапарлайды. Сөз ючюн, гитерчлине Шимал Кавказга киргенлеринде, Кырчарчи-Черекс Республикада, Адыгеяда да кэле чойотюлгөн сабилерин кесерине кыз, жаш этип алып, өлмөдөн кызаргычандыла.

Фильмни презентациясына кел адам көргөндү. Аланы араларында Россияни Кинематографисттерини союзун председатели Лариса Солоничина, бу чыгармачы биригиге кирген, Кинору музейини директору Валерий Тонких, Кыбарты-Малкчардан Дуния Артык комитетини Шимал Кавказга представителствосуну председатели Аюс Бегутован, жырчы Зур Тутов, дагыда көп башха белгилу адамла болгандына.

Кинодан сора кепле чыгып өшөргөндө эмда аны магы анышуу уллу болганын чертип айтындыла. Фильмни режиссеру Аскарбий Нагалев Адыгея Республиканы Ходз элинде тууганды. Ол урун жылда чойотюл сабилени немислиден кытарган адамдан, ол заманда башха миллетени юйюрлерине тогөн кызылга бла жашалга тобеп, хапар соруп салганды киносу. Ол дагыда документли чыгармаланы авторду. Аланы хаза кырмак бары да арап, инглиз, турк тилге көчүрүлгөндү. Крессорларда Санкт-Петербургта, Нальчикде, Черкесскода, Тюркю көп шахарларнда, Иорданияда, Парижде ЮНЕСКО-ну штаб-фатарында, Германияда, Каб-нде да көргөзүлгөндү.

ХОПАЛАНЫ МАРЗИТ. СУРАТДА: фильмден сора жыйылды.

Бушуу

МАРЕМУКОВ Хусен Билялович

Кыбарты-Малкчар Республиканы жамауатына уллу бушуу сынарга тогшөндү – жашаууну 74-жыллыгында КьМР-ни халкь артисти Маремуков Хусен Билялович ашушанды. Хусен Билялович 1948 жылда 12 февралда Баксан районуну Исламий элинде тууганды. Жырлап этте башалганды. Аттетастан алгандан сора юристе хазырлаган факультетте киргиге излегенди, алай шолкун директору Фахмулу жашха музыка училешиге кир деп акыл койреткенди. Аскер жылларында ол Куйбаше гарнизонну жыр эм тепсеу ансамблинде болганды. Аны бла бирге музыка училешинде ингидге окуткан бөлөмюнде билим алганды, район эм республикалы эришилде ачылыккыны ач хандырмаганды. Окууундан сора, Кырлар музыка театрада

фахмусу терен акылы бла бирге маданията ишеген белгилу адамлана араларында тийишл жер алырга онг бергенди. Кыска заманы ичинде Хусен Билялович Кыбарты-Малкчарда аты атилген артисттерден бири болганды. Хасан Карданов, Джабраил Хаупа, Мухамид Балов, Зур Жириков, Борис Кабардов, Аслан Дауров дегенда белгилу авторланы битуде да бирге юч жоюден артык жырларын айтып жаздырганды. Артисти окумуна керге, «маданияты болмаган халкь ол халкь туюлду, музыкадан сора башха ызда да ол санда». Огурулу, фахмулу, акшы инсансы юсюнден эсгериле бизни жореклеринде сакьларыныкыдыла. КьМР-ни Маданият министрствосу.

Жандауулдук

Кезлери жарыгандыла, келлери кетюролгөндү

Нальчикде Уруну эмда социал кюоруулар араны аксыпобальк болмагычыланы ишлери жагы бла бөлөмюно таматасы Алина Бардоквану башчылыгында жандауулдук акцияла тер-тер кыруулардыла. Кел болму эмда ишлегенде «Рауда путешественный» деген сабий турист агентствода бирге кел баланы эмда кыолайсы юйюрден чыкканды, кыуларды да болган жашчыккыны бла кызычкылыны кезуилу керге куандыргандыла. Аланы «Миунтка» ашханакча чакырып, татып алырга бла сыйлагандыла. Ол кюнд дагыда кыонак балачккыны энци автобус бла «Галерея» сатыу-араны сабилеге тюрлю-тюрлю оюнула кыуарлган залга элтенди. Эмда ала эки сагытандан артык тургандыла эмда ойнап зауккылык алгандыла. -Быллай акцияланы хар айдан өтдүрүрге келишенби. Кызычкыны бла жашчыккыны тюрлю-тюрлю аш-уула бла сыйлаганды. Энди да

зоопаркка, аттракционналар да элтирге деп турабыз. Жаландан кюн тап болурун сакьлайбыз. Санларында кыуларды болган, Дуни балачккыны куандырып кюн, кюндан келгени артык туюлбоюн, - дегенди тургентствону директору Гузуланы Лейла. -Быллай байрамдан сора сауус сабийликкени келлери жарыйдыла, башхалага кыошулурга, ойнарга да сөөдиле. Кыарысууга болушурга гитчкенди койренди, шувула болсунда деген хайалдан болгон бери сауукылу сабилени да чакырганды. Бизни буыллай проектеринде дагыда көпюлдө. Алага биз «Жорек халаллык» деп аттанганбыз, - деп, Амина Бардоква «Рауда путешественный» тургентствода, бир би предпринимательге да быллай ишлеге сабилдик этгенлери ючюн жорек ырызлыгын белгилгенди. ДАПАХТАЛАНЫ Марзият.

Спартаклада

Будайланы Зульфийа – жоюзюуде алчы

РусГидро компанияны Спартакладасыны регионда кесги алгаракда Невномо кезде өткенди. Анда Кыбарты-Малкчарда бөлөмюно кыуулу ючюн жерни алганды, деп билдиргенди компанияны пресс-службасында. Эришилде, бизни республикадан сора да, Дагыстанда, Кырчарчи-Черексде, Шимал Осетияда бөлөмюно Волжкк эмда Кыбарты-Малкчар келчелери кыатышкандыла. Ала эки кюндо ичинде волейболда, стол теннисде, женил атлетика турнирде эмда сууда жоюзюуде кюч-кыуруларын көргөзгөндү. Алайды да, бизден барган, кеси да персонал жагы бла специалит Будайланы Зульфийа эркин стилде жоюзюуде барын да хоралганды. Эр кишлени арасында уа жоо метрге жоюзюуде Азамат Бугов экинчи жерге тийиш болганды. Жаз оператив службаны башчысыны орунбасарды. Женил атлетикада уа компанияны финан бөлөмюно специалити Марина Хужокова ючюн болганды. Алай жерин дагыда Бахандан ГЭС-ни келчелени Аслан Шогенов алганды. Жоюзюуде битюркюндө эки турганды Кыбарты-Малкчар кыуулу биринчи жерин алганды. Битуде дисциплинада эселпени тийишдиргенден сора биринчи жерин Шимал Осетияны кыуууна бергенди, экинчи уа Волжкк ГЭС-ни келчелери алгандыла. Айтачыбызча, бизден барган энергетик спортчула ючюнөгө тийиш болгандыла. Энци ачелтада хорлаган спортчула эмда биринчи жерге чыкканды кыууу Спартакладаны финалына кыбыла Бугулану атындан кыатышыркыдыла. Аланы санында Будайланы Зульфийа да болуккыду.

УБЛАШАНЫ Мурат хазырлаганды.

Право нызамы сакьлаучула

Полициячыла демлешгенди

РФ-ни Следствие комитетини Урванда районла аралы следствие бөлөмюно кулукчуларын жоюда юрююно кыоркуулузгуну инспектор уювола уювола иш ачкандыла. Полициячы РФ-ни УК-сыны 318-чи статьясыны 1-чи кесегине бузуклык этгенине ишлек барды – властын келечисине зорлук этгенине. Тинтилерден ачыкланганыча, инспектор кесин ишчи борчаларын толтурмаган кезиуде былмай 2 апрельде ингиде 23

сагытада биргесине кулукчуг этген бла бирге Наркыалада машинада бара болганды. Экинчи полициячы ол кезиуде кФ эди. Транспорту ДПС-ни кулукчулары токтоткандыла. Ала водетелине документтерин тинген кезиуде ол эсирип турганына ишкел болдыла. Коллегалары ишчи борчаларын толтурганларын аныглап, аланы ишлерине чырмап, керб водетелге административ протоколну жарашырырга чыкмаз мурад бла ишкел полициячыла

ачыладан бирини көкюргөнгө урганды. КьМР-де МВД-ны пресс-службасында бизге билдиргендеринча, ич ишле министрли бутургуу бла тинтилу башлангандыла. Аланы эселпене керге, полициячы ич ишле органдадан андан ары кулукчуг этеригини бла кыалгыны эмда ол ишлеген бөлөмюно таматасы дисциплина жуупка тартынуу юсюндөн оную чыгарыллыккыды.

ФЕСТИВАЛЬ

Кавказ халкылары төрөлү ашаркыларын көрлюкюле, аланы хазырларга юйренерикюле

Нальчикде «Кавказ Гриль Фест» деген биринчи гастрофестиваль өткериди. 2021 жылны 29 майында 11.00 сагытада М.Горкий атына скверде (Ара рынокки алдында) бир неча майдан ишлеп башларканды: food-zone, кыюндан усталаны, музыкалы эмда сабий. Кавказ халкылары төрөлү ашаркыларын белгилу поварла бла бирге этюкуккыны сыйгөндө да ачык отада хазырларкыдыла. Бери Шимал Кавказны битуде жерлеринден командала жыйылкыдыла. Кеслерини ашларын жержери кафеде бла ресторандо көргөзтүрүкюлдө. Аланы хазырларга кесибиде чыгарылгандыла «Центральны» сатыу-алуу комплекде сатылган продуктла хайырланлыккыдыла. Проектни башламчылары Шимал Кавказыны Ашха усталаны ассоциациясыдыла эмда Нальчикде «Центральны» этюккени башчалардыла. Бу сейрилик эмда магыналы ишле КыМР-ни Курортла эм туризм министрствосу, Нальчик шахар округу жер-жерли администрациясы, шахарны аиништүү «Платформа» институту бизнесини келчелери бла кыюндан устала себеплик этгенди.

Хап

Череклеге – энчи контрол

Черекледе сууну кетюролююу апрельден сентябрьге дери батады. Ол бузуланы бла кыуларны тохтаусуз эриулери бла байламдыла. Шендиге болууну сыйтуу уа жауула аслам жауанларындыла. Андан чыгарга болукч жарсылуаны алгандан билиу жерне бла сауула республикада 11 гидростоп кюрөшөди. МЧС-ни КыМР-де Баш управленийыны таматасыны орунбасары Аналаны Магометни окумуна керге, кыыйн кезуу алыкын алдады. -Кюн кызыу болмаса, жарос зат жоккы. Алай чиллени кезиуде неда андан алгарак хауаны температура

КЬСАСЫМЛАНЫ Амнат.

Материалла сюдню кыраууна берилгенди

Республиканы полициячылары Ставрополь крайдан тиширууга ачылган угуполый ишин тинтип бошогандыла. Ол тотюнонен законсу ташууну кыурагынына ишлек барды. Золкы районну право нызамны сакьлаучулары аур жоюлу машинаны тинтилерден 27,5 миң тюрлөмдө тапкандыла. Ала тш кыуларда чыгарылгандыла.

Машинаны водителу ол жюккени ташыгынын, товарны неси ким болганын билгенини айтады. Болсада тийишли тинтилуден сора туюлгөнени законсу ташууну Ставропольдан 35-жыллык тишируу барды. Товарны тинтирилганды. Ол товарны белгисиз адамдан сатып алганды: 900 миңг сом багысы. Аны регионда сатарга мурадлы эди. Тишируу РФ-ни УК-сыны 171-1-чи статьясыны 6-чы пунктуу «б» кесегине керге тереленди (кыулар марказсы продукцияны чыгаргыны, сатып алганы, асырагыны эм сатканы ючюн). Материалла сюдню кыраууна берилгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Соруу-жуап

Ненча сабий табарга онг барды?

Мали кырларда 25-жыллык тишируу бир кезиуде тогуу сабий тапканды. Беш кызычкыны бла төрт жашчыны жуууларга 500 граммдан башлап, бир килограммга жетеди. -Кел сабилден аурлуугу болгана акушерствода тобей туралды. Бир кезиуде онбир балачык тапкандыла да бардыла, - дейди Россияни адамны репродукциясыны ассоциациясыны президенти, профессор Владислав Корсак. -Эм азындан эки керге болганды алай. Биринчи керге 1971 жылда АБШ-да, экинчиси уа – 1977 жылда Бразилиде.

Алай акцирленде да кыганакыла сакь каламгандыла. Шендиге деру уа сөз чыкканды эм кел сабий АБШ-да 2008 жылда эсеу тогшөндү. Аланы саны сегиз эди. Малиде болган иш а не бла белгилди дегези, кыганакыны барыны да саулуклары игиди.

эпторюдиле, - дейди фармацевтика имунулы кандидаты Игорь Сокольский. - Алай ишле аурук кыозгалган жерге аланы туюнлей жетдир билмейди. Бошуна берип кыойгандан да хайыры хазна болмады. Дагыда бразилиялы ичбинни ууунда адамда аналитикалык шок кыозгарга болукч аурук барды. Аны ючюн затны мурдорунда дарман эткени алдында кел жылланы тинтиле бардырын турурга тошерикди.

Ашмайгы ресторандан ашын ашмайгы кюйсе не болдуккы?

Былмай 29 апрельден башлап, Кытайдя ресторанны илери ашларын жарты кыойган адамдан тазир алырга эркиндиле. 10 күн аш алыгыз деп кысхан ресторандыны да кен юане (115 миң сом) тазир сакьлайды. Бу законну идеология жагы бла магынасы барды, деп аныганды ВШФ-ни халкыла аралы байламкыла департаментини башчысы Александр Пукин. -Председатели Си Цзиньпин кулугуна орналганды, зараф этиге кыажу кюрөшн башлашканды. Алдында сөз кырал кулукчулагга бла партияны келечелерине жетип турганды. Энди уа табигьатны тазалыгын сакьлау эмда кир-китчкени азайтуу чакырыу бла халкыга да келгенди. Бу ишчи хайыры керюноп башланганды. Алгач адамла ресторанд кыланган ашны кеслери бла алырга уялып кыалыуу эселе, шендиге алай этгенге киши да терге кыармайды». Басмага УБЛАШАНЫ Мурат хазырлаганды.

Ит чибинни ууу рақдан болушуркымуду?

Кертиси бла да, бразилиялы ит чибинни ууунда ракны өсүмюн тыйган кючю зат барды. Аны кыой, ол зат сакь кылаула тиймей, жаланды амаланы эпторюди. Аны себепли ол кыошулуп итилген дарманын химиядан неда лучевой багыуунда эсе хатасы азыркы болуккыду. «Лабораторияда тинтенде, ракны клеткаларын жаланды бразилиялы ит чибинни ууууна алай сейрилик затла угтай, кислотала, щелочыла, көп хансланы (соханын, сарымсакы, татранны...) суулары да

Билдирюу

Чабарга сыйгөнле марафоннга чакырыладыла

30 майда Нальчикни ара солу паркында «Забег. РФ» марафонун регион кезиуде болуккыду. Анга чабарга сыйгөнле, спортда профессионалда да чакырылганды. Эришилде кыатышкыла эселге тошур ючюн, паркта Лермонтов орандан кирген

жерде «Арабика» кафени кытында эрттенниге сагыт сегизге жыйылгырга керекдиле. Чабуу юч дистанцияг болуккыду: 1, 5, 10 эм 21 километр. КУЛЧАЛАНЫ Зульфийа.

УЧРЕДИТЕЛЬСТЕ: КЬАБАРТЫ-МАЛКЧАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Publication details including contact information for the editor (АТТАЛАНЫ Жамал), phone numbers, and subscription rates for various regions.